

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kummer Ákos (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Dornbach Alajos (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fejér Megyei Bíróság 2011. január 7-én kelt 7.P.22.714/2009/11. számú ítélete ellen az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azon jogsértés megállapítása vonatkozásában, hogy „valótlanul állította, hogy a sapkát a ...-ban vásárolták”, hatályon kívül helyezi, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 18.000 (tizennyolcezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket, míg az alperest, hogy 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

A peres felek az egyéb fellebbezési költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a ...-i sajtótájékoztatón, valamint a ...-én a polgármesternek írt levelében, illetve a ...-i közgyűlési felszólalásában valótlanul állította, hogy a felperes a ...-i közgyűlésen félrevezette a jelenlevőket, nem azt a sapkát mutatta fel, amelyet a 8 éves fiú ténylegesen viselt, hanem egy sokkal szerényebben díszítettet, és azt állította, hogy a gyermek fegyelmi büntetést kapott, ami nem felel meg a valóságnak. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, elégtételadásra kötelezését és 500.000 forint nem vagyoni kártérítés iránti igényt is előterjesztett.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperesnek, mint közszereplőnek túlnie kell a véleménynyilvánítást, másrészt a felperes jóhírnevét nem sértette meg, mert az általa előadottak megfelelnek a valóságnak.

A bizonyítási eljárás lefolytatását követően az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnevének védelméhez fűződő személyiségi jogát azáltal, hogy

- a ...-i sajtótájékoztatón valótlanul állította, miszerint a felperes - a ...-i - közgyűlésen félrevezette a jelenlévőket azzal, hogy egy sokkal szerényebben díszített sapkát mutatott fel, mint amelyet a 8 éves fiú ténylegesen viselt;

továbbá azáltal, hogy

- a ...-ei polgármesterhez írt levelében, illetve a ...-i közgyűlésen szóban valótlanul állította, hogy:
- időközben bebizonyosodott, hogy a közgyűlésen a felperes több dologban is félrevezette a jelenlévőket, nevezetesen azzal, hogy nem a szóbanforgó sapkát mutatta fel, mint amelyet a 8 éves kisfiú ténylegesen viselt, illetve azzal, hogy azt állította, hogy a sapkát a ...-ban vásárolták;

továbbá, hogy

- ezekre nézve a felperes a ... képviselője, a FIDESZ frakciójának tagja részéről a közgyűlésen hamis kijelentések hangzottak el.

Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte, hogy elégtételadásként az ítélet rendelkező részét 15 napon belül saját költségén jelentesse meg a ... című napilapban, és fizessen meg a felperesnek 350.000 forint nem vagyoni kártérítést.

Ezt meghaladóan a kereset elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.700 forint perköltséget.

Kötelezte az alperest, hogy 21.000 forint, a felperest pedig, hogy 9.000 forint kereseti illetéket fizessen meg az Államnak külön felhívásra.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 76. és 78. § (1) és (2) bekezdését. Kifejtette, hogy a perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a valóságnak nem felelt meg az alperes sajtótájékoztatóján elhangzott állítás, illetve, hogy nem valós a ...-i polgármesterhez írt levelében és a ...-i közgyűlésen a felszólalásában tett kijelentés.

A bizonyítékok összevetése alapján az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a felperes a ...-i közgyűlésen ... sapkáját mutatta fel, azonban azt soha nem állította, hogy az általa felmutatott sapka konkrétan a gyermek által viselt sapka volt, csak azt, hogy „az olyan sapka”.

Rögzítette, hogy az alperes bizonyítékokkal egyértelműen nem tudta alátámasztani azt, hogy a gyermek az iskolában ténylegesen milyen sapka volt, tehát nem tudta megcáfolni azt a tényt, hogy a gyermek által az iskolában viselt sapka díszítésével azonos díszítésű sapkát mutatott fel a felperes a közgyűlésen.

Megállapította, hogy az alperesnek mind a ...-ei sajtótájékoztatón, mind a ...-i polgármesterhez írt levelében, illetve a ...-i közgyűlési felszólalásában a felmutatott sapka díszítése tekintetében tett kijelentése valótlan, de egyben sértő is, mert a

felperes hitelességét tette kétségessé és ezzel megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiség jogát.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak az iskolai beírássra vonatkozóan előterjesztett felperesi igényt. A perben maga a felperes sem állította, hogy a beírás a közoktatási törvény szerinti megrovásnak, tehát szabályos fegyelmi eljárás során kiszabott fegyelmi büntetésnek minősülne, csak azt, hogy ez rosszallást, szankciót fejez ki.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesnek a sajtótájékoztatón elhangzott azon kijelentése, hogy a felperes a sapkát viselő gyermek fegyelmi büntetésére vonatkozó felszólalásával félrevezette a jelenlevőket, illetve, hogy részéről a közgyűlésen hamis kijelentés hangzott el, nem minősül valótlanoknak, mert a gyermek nem intőt kapott hanem az üzenő füzetébe egy beírást, így e körben nem valósult meg a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogának a megsértése.

Azt is rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a felperes állította, hogy a perbeli sapkát a ...-ban vásárolták. Ehhez képest bizonyíték hiányában valótlan az alperesnek az a kijelentése, hogy a közgyűlésen a felperes a szóbanforgó sapka vásárlási helyét illetően a jelenlevőket félrevezette.

Az objektív jogkövetkezményeket is alkalmazta az elsőfokú bíróság, így az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és elégtétel adására is kötelezte.

Ezt követően a Pp. 163. § (3) bekezdésére utalással kifejtette, hogy az alperes jogsértő kijelentései alkalmasak voltak a felperes, mint közszereplő hitelességének az aláásására, szavahihetőségének kétségbevonására. Ez pedig már önmagában megalapozza a nem vagyoni kártérítés iránti igényt. Emellett a peres eljárás során a felperes bizonyította, hogy a kijelentések folytán konkrét hátrány is érte, ami abba nyilvánult meg, hogy kénytelen volt folyamatosan magyarázkodni, s az általa állítottak valóságát hangsúlyozni.

Az elsőfokú bíróság nem látta megállapíthatónak, hogy az alperes a valóságos tények kiderítése érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Információit lényegében egyoldalúan szerezte be és ilyen adatok alapján nem lett volna szabad sajtótájékoztatót tartania.

Mindezek alapján az összes körülményt mérlegelve az elsőfokú bíróság 350.000 forint nem vagyoni kártérítést talált megállapíthatónak, az alperes által megvalósított jogsértésekre, annak módjára és a felperesnél keletkezett nem vagyoni hátrányra tekintettel, míg az ezt meghaladó kereseti kérelmet elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott, annak alapulvételével, hogy a felperes 70 %-ban bizonyult pernyertesnek.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Jogorvoslati kérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet meghozatalakor a bizonyítékok mérlegelésénél nem vette figyelembe azokat a körülményeket, amelyek a ...-ben fennálló politikai helyzetből adódtak és amelyek miatt a felperes a ...-i közgyűlésen bejelentést tett. Nem vett tudomást azokról a durva, becsmérlő, sok esetben trágár

újságcikkekről, magánlevelekről, lejárató kampányról sem, amelyek a felperes közgyűlési bejelentését követően keletkeztek. Állította hogy a sajtótájékoztatón nem hangzott el olyan kijelentés, amely ne felelt volna meg a valóságnak.

Sérelmezte, hogy a helyes tényállásból az elsőfokú bíróság helytelen következtetésre jutott akkor.

Kifogásolta, hogy az ellentmondásos tanúvallomásokat vette figyelembe az elsőfokú bíróság.

Ezen túlmenően az ominózus sapka vásárlásával kapcsolatos körülményekre vonatkozóan bizonyítást nem folytatott le. Nem vette figyelembe a ... igazgatójának nyilatkozatát és azt a tényt, hogy két képviselő csoport, de még inkább két egymással merőben ellentétes ideológia áll egymással szemben.

Kifejtette, hogy nem volt módja és lehetősége további információszerezésre, ugyanakkor feltétlenül szükségesnek tartotta a sajtótájékoztató megtartását, mert ezzel azt a hadjáratot szerette volna megállítani, ami ... igazgató ellen indult. Ugyan igazgatói intőt a gyermek nem kapott, mégis minden médiában ez a hír jelent meg.

Nem vett tudomást az elsőfokú bíróság arról, hogy a felperesnek nem kára, hanem előnye származott abból, hogy az eset miatt több médium is megszólította, gyakorlatilag vezető hír lett a „sapka-ügyből”.

Álláspontja szerint bizonyítást nyert, hogy nem volt jogellenes a magatartása, hiszen minden tőle telhetőt megtett, hogy nyilatkozata pontos és precíz legyen.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság egy olyan tényállás alapján állapította meg a jogsértést és a nem vagyoni kártérítést, amelyet a felperes gerjesztett és általa vált az ügy a média központi témájává.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet és csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Csatlakozó fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a nem vagyoni kártérítés 500.000 forintra és járulékaira történő felemelését.

Előadta, hogy jelen per elbírálása szempontjából nem annak volt jelentősége, hogy az alperest mi motiválta a jóhírnévsértő kijelentések megtételére. A peres felek világnézete sem bír relevanciával, továbbá az sem, hogy a perben nem álló ...-t milyen kellemetlenségek érték.

Hivatkozott a bizonyítási teherre, arra, hogy az alperest terhelte annak igazolása, hogy az általa elmondottak megfelelnek a valóságnak.

Ezzel szemben ... tanúvallomása alátámasztotta azt, hogy a közgyűlésen ugyanolyan sapkát mutatott fel, mint amelyet a 8 éves kisfiú viselt az iskolában.

A meghallgatott tanúk többsége nem emlékezett vissza arra, hogy a gyermek pontosan milyen sapkát viselt az iskolában, de a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy az alperes valótlan állított, amikor közölte, hogy félrevezette a közgyűlést.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete viszont abban a körben megváltoztatásra szorul, hogy az iskolai beírás nem tartalmaz semmilyen rosszallást, negatív megítélést, szankciót, mert a szülőket kifejezetten arra kérték, hogy a gyermek ne hordjon olyan ruhát, amelyen önkényuralmi jelkép szerepel. Ezáltal az a kijelentés, hogy a gyermek megrovást kapott beírás formájában a sapka viselése miatt a valóságnak megfelel, ezért e körben is kérte az alperesi jogsértés megállapítását.

Az alperes kritika nélkül elfogadta a rendelkezésére bocsátott dokumentációt, nem kereste meg a másik felet, így alapvető követelményeket sértett meg.

Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés nem alkalmas az immateriális hátrányok kiküszöbölésére, a jelentős erkölcsi kárai megtérítésére.

Az alperesi jogsértő kijelentések hitelességét, szavahihetőségét vonták kétségbe, amit tanúkkal is igazolt.

Sérelmezte, hogy a nem vagyoni kártérítés összegének megállapításakor az elsőfokú bíróság a 70 %-os pernyertességét vette figyelembe és nem azt, hogy az alperesi jogsértés miatt milyen konkrét hátrány érte.

Összegezve a nem vagyoni kártérítés összegének felemelése mellett kérte az elutasított körben is a jogsértés megállapítását.

Az alperes fellebbezése kisebb részben alapos, a felperes csatlakozó fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást, amelyre alapított érdemi döntése túlnyomórészt helytálló.

A Fővárosi Ítélőtábla elsődlegesen arra mutat rá, hogy a Pp.215. §-a alapján a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen illetőleg az ellenkérelmen.

A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló okiratok és a felperesnek a fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozata alapján megállapította, hogy a felperes arra nézve, hogy ... édesapja hol vásárolta a perbeli sapkát kereseti kérelmet nem terjesztett elő, tehát nem sérelmezte, hogy a vételre a ...-ban, vagy máshol került sor, ezért az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedve állapította meg a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértését e körben.

A másodfokú bíróság ezt nem tekintette olyan súlyos, lényeges eljárásjogi szabálysértésnek, ami indokolta volna az eljárás megismétlését, tekintettel, hogy ez az alperesi hiba a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető volt, és az ügy érdemi elbírálását nem akadályozta, ezért saját hatáskörben az ítélet részbeni hatályon kívül helyezéséről határozott.

A Ptk. 78. §-ában szabályozott jóhírnév védelmének megsértésére alapított személyiségi jogi igény tekintetében a másodfokú bíróság teljes körűen egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a sérelmezett közlések alapot adtak a jogsértés megállapítására.

A Fővárosi Ítélőtábla rámutat arra, hogy a hírnévrontás a közlés ténybeli és nem értékbeli valóságához kapcsolódik, ezért az értékelő jellegű minősítést, bírálatot, véleményt tartalmazó közlés önmagában valóban nem jelent hírnévrontást, azonban nem fogadta el az alperesnek a véleménynyilvánítás szabadságára való hivatkozását, mert megítélése szerint az alperes kijelentései - amelyek vonatkozásában az elsőfokú bíróság a jogsértést megállapította - olyan tényállítások, amelyek valóságtartalmát az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem tudta bizonyítani.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a jogsértés megállapítása körében annak nincs jelentősége, hogy az alperest milyen politikai okok, személyes indítékok vezették a kijelentései megtételére, a megítélés körében annak volt csak értékelhető szerepe, hogy a közgyűlésen elmondottak valóságtartalmát az alperes alá tudta-e támasztani vagy sem.

A Fővárosi Ítéltábla - egyezően az elsőfokú bírósággal - arra az álláspontra jutott, hogy mivel a közlések valótlanosságát objektíve kell vizsgálni, ezáltal nincs értékelhető jelentősége a jogsértő alperes jó- vagy rosszhiszeműségének, felróhatóságának, esetleges tévedésének.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a tanúvallomásokot is illetve azt, hogy az alperes előadását a tanúk nem támasztották alá, ezért helytállóan állapította meg a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértését a felperesre vonatkoztatott és az ügyet kiváltó sapka viselésével kapcsolatosan tett valótlan tartalmú nyilatkozat körében.

A gyermek fegyelmi büntetésével összefüggésben meghozott döntés tekintetében is osztotta a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját.

A felperes ténylegesen nem fegyelmi büntetésről tett említést, azonban a beírás formájában tett osztályfőnöki és igazgatói megrovásról szólt, ami a közvélemény előtt súlyos iskolai büntetést jelent, kétségtelenül az iskolában alkalmazható fegyelmi büntetés fogalmával társul.

Megállapítható volt, hogy a gyermek az igazgató és az osztályfőnök részéről a szülőknek címzetten egy rosszalló, figyelmeztető jellegű beírást kapott, azonban ennek jelentősége a felperes által jelzett megrovás kategóriáját nem érte el, ezért ekörben az alperes bejelentése nem volt valótlan tartalmú.

A jogsértés objektív jogkövetkezménye az elégtételadásra kötelezés és a további jogsértéstől való eltiltás, a Ptk. 84. § (1) bekezdése b) pontjának megfelelő alkalmazása is indokolt volt.

A nem vagyoni kártérítési igény körében a másodfokú bíróság a következőkre alapította döntését.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a kártérítés feltétele a kár bizonyítása, önmagában annak állítása, hogy a jogsértés elvileg alkalmas lehet a személy megítélésének hátrányos befolyásolására, nem tekinthető olyan ténylegesen bekövetkezett nem vagyoni hátránynak, amely a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján a nem vagyoni kárpótlás megítélésének feltétele. A Ptk. 84. § e) pont szerint irányadó kártérítési felelősségi szabályok szerint csak bizonyított hátrányok esetén van lehetőség annak csökkentése vagy kiküszöbölése érdekében nem vagyoni kártérítésre.

Azt, hogy a sérelemmel okozati összefüggésben a felperest érte-e olyan hátrány, amely indokolja a nem vagyoni kárpótlás megítélését, köztudomású tényként a Pp. 163. § (3) bekezdése értelmében a bíróság külön bizonyítás nélkül is valónak fogadhatja el.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezt meghaladóan a peres eljárás során felmerült bizonyítékok, tanúvallomások egyértelműen alátámasztották azt, hogy a felperes folyamatos magyarázkodásra szorult. A Fővárosi Ítéltábla szerint egy

önkormányzati képviselő szavahihetőségének megkérdőjelezése, már önmagában is alkalmas a személyének, megítélésének hátrányos befolyásolására, a vele szembeni bizalom megingatására.

Ebből következően az alperes által okozott hátrányos megítéléssel, értékítélettel okozati összefüggésben az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összege arányban állt és nem volt olyan ok, előadott bizonyíték, ami annak megváltoztatását eredményezhette volna. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásánál nem a pernyertesség aránya volt az értékelés alapja, nem az, hogy a megállapított jogsértéssel összefüggésben a felperest ért hátrány kiküszöbölésére milyen arányú nem vagyoni kártérítés tekinthető arányban állónak.

A Fővárosi Ítéltábla a perköltség viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján döntött.

Budapest, 2011. július 7.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő